

razpuščeno!" Kot razlog temu je navedel, da g. Herman kot gost pravice nima v skupščini govoriti!! — Tega pa niti društvena postava, niti pravila Šentlovrenškega društva ne branijo, kakor tudi po drugod nikjer politiška gosposka ne ugovarja, ker ugovarjati ne more, ako neud s privoljenjem prvosednika besedo v skupščini povzame. Gosp. komisar se je potem še z drugimi ugovori skušal zagovarjati. Rekel je, da se v „gospodarskem“ društvu o političnih rečeh govoriti ne sme, kar je pa očitno krivo, ker je omenjeno društvo „politično-gospodarsko“. — Izgovarjal se je tudi še z družimi puhlimi frazami, kar je kazalo, da vse to je bilo napleteno le zato, da bi se g. Herman ošvigal, ki je liberaluhom najhuji trn v peti.

Naši dopisi.

Iz Savinske doline 25. aprila. — (*Volitve in druge bolečine.*) Kakor ona strupena kača, koja je znana pod imenom „boa constrictor“, se oklene celó okoli lêva, da ga zaduši, tako namerava v Mariboru sestavljeni volilni odbor — skupščina najhujih zagrizenih nemčurjev — slovenski Štajar okleniti, da bi pri direktnih volitvah zmagali kandidatje narodu našemu nasprotni. Gotovo, da najhujo borbo bomo mi Slovenci v doljnem Štajerji imeli! Reuter je neki dobil zato krmilo v roke. Zato je treba, da se za slovensko Štajarsko stran brž ustanovi volilni odbor, ki si osnuje podružnic po posamesnih okrajih, s katerimi je v neprestani dotiki in razgovoru! Misel „Slov. Nar.“, ki se večidel ziblje v nepraktičnih iluzijah, da bi v Ljubljani se za vse slovenske dežele ustanovil centralni volilni odbor, ki bi vodil vse volitvi, je blizo to, kakor da bi kdo predlagal, naj se kar za vse slovanske dežele Avstrijske ustanovi glavni odbor. Kakor to, je uno glava — brez rók. Pri volitvah je delalnih močí v vsacem kotu potreba; one vedó, kaj je najbolj treba; od njih in samo od njih je odvisen srečen izid. Komando dajati od kakega oddaljenega središča je blizo to, kakor je nekaj bilo v Avstriji, ko je „Hofkriegsrath“ iz Dunaja vodil vojske na Laškem itd. Isto taka neplodna ideja „Narodova“ bila je ta, ki jo je sprožil enkrat, naj bi se za vse slovenske dežele osnovala gospodarska (kmetijska) družba. „Narod“ ne vé nič o tem, da se državne subvencije za pospeh različnih razdelkov kmetijskih dajejo posamesnim deželam po različnih potrebah teh dežel, in da ravno to, da imajo kmetijske družbe od časa Potockovega ministerstva razdelitev teh subvencij v svojih rokah, dandanes veliko veljavo daje družbam gospodarskim. Ko bi „Narod“ kaj pojma imel o praktičnih potrebah naše dežele, bi se bil vzdignil zoper sklep družbe naše kmetijske, po katerem so se za popotne učitelje kmetijstva, vinstva, sadjereje, živinoreje, gozdarstva itd. izbrali dr. Wilhelm, prof. Schmirger, Baumgartner, Göthe, dr. Klingan in drugi, ki vsi ne znajo slovenskega jezika, ki so tedaj toliko kakor nič za slovenske okraje! Zahtevati bi moral z ostro besedo, naj se tudi Slovencem na Štajarskem naklone koristni poduk iz državnega denarja po učenikih, ki slovenski predavajo nauk; al — kakor smo rekli — „Narod“ se ziblje le v fantazijah, a ne vidi tega, kaj so dejanske potrebe in kako se jim zadostiti more in bi se jim zadostiti moralo. Domá, domá nam je treba delati, dokler so nam okoliščine tako nemile, da o združeni Sloveniji nimamo več nego le — Kozlerjev lepi zemljevid. — Naj konečno bralcem „Novic“ povem še to, kako bridko nas je zbolelo to, da v Celje na mesto pokojnega opata Vodušeka, ko smo nadejali dobiti možá Slovencem milega, dobimo bivšega voja-

škega kaplana g. Wretschko-ta. Imé Wretschko je že program sam po sebi!

Iz Senožec 27. aprila. (Zima), ktera že 3 noči in tretji dan razsaja, je strašansko škodo napravila po drevji in po njivah. Prav tak pogled ima naš svet in tak mraz imamo, kakor o božiči. Kolikor tičjih jajčic je bilo navaljenih, in kolikor tičkov tudi že izvaljenih, vse je poginilo — zmrznilo; tudi tice na gnezdih urijoče se dobijo zmrznjene. Šinkovci, strnadi, tašce, penice itd. vse so šume in gnezda popustile in silijo v poslopja; kósi so jo odrinili večidel na Primorsko, kjer ni niti snega niti zime. Črta med Primorskim, eno uro hodá od tukaj, in med Kranjskim je z belim sneženim pasom tako očividno zaznamovana, kakor da bi jo videl na zemljovidu: na Primorski strani ni nič snega, tukaj na Kranjskem je pa svet Sibiriji podoben; vse leži pod dve pedi debelim snegom, vse mora poginiti, kar je zunaj zarad mraza in glada; vsaj milih tičkov naj se usmili, kdor more in kakor more. Goveda so imela že dobro pašo, a zdaj stradajo domá, ker ni piče. Bog vedi, od kod nam doide kaka pomoč ali saj pride tolažilo. Sadjerejcu, kteremu je vse mlado drevje vničeno, menda od nikodar. Žito zimsko že v klasji, vse leži pod debelim snegom. Danes popoldne se je vendar razjasnilo, vsegamogočni obvari nas jasne noči! Ako še to perje, kar ga je po sadnem drevji in po šumah ostalo, pomrzne in se zdrobí, kdaj bo potem zopet zeleno? Stari naš pregovor je pa resničen, da zima se mora izbešniti, če ne prej pa slej! — in taka je, bodi Bogu potoženo, sedaj: o božiču in o sv. Antonu smo se sončili, a sedaj se moramo za pečjo tiščati, mesto da bi kmetovali.

Sv. Ivan na Pivki 24. apr. (Presrčno zahvalo) izrekam v imenu šolske mladine sl. c. kr. kmetijski družbi za lepo zbirko vrtnarskega orodja, ktero je naši šoli darovala. Prejeli smo 2 lopati, 1 kramp, 2 matiki, 1 matičico, 1 sekirico, 2 žagi, 2 noža, 1 cepivno dleto, 2 zareznička, 1 strguljo, 1 lopatico za presajati rastline, 1 vrtno škarje, 1 gosencijske škarje, 1 obiralnik in 1 vrstico za meriti. — Pri tej priliki se tudi zahvaljujem sl. deželnemu šolskemu svetu, ki je tudi naši šoli 12 krasno koloriranih tabel „jedljive in strupene gobe“ nakloniti blagovolil.

Josip Benedek, učitelj.

Iz Prema na Notranjskem 15. aprila. — Prejmite drage „Novice“ iz naše priproste vasice kratek dopis, da izveste, kakošne homatije da se pri nas godé. 15. dne t. m. smo imeli volitev župana in občinskih svetovalcev. Pošteni možje se k volitvi snidejo v šoli. Kmalu pa pride gosp. učitelj F. Kete, kterege je naš prejšnji župan J. Ž. najel za volilnega predsednika, nekega družega pa za pisarja. Volitev se prične. Volilci pa so se še popred zmenili, koga bodo volili za župana. Po dogovoru volijo poštenega rodoljuba gosp. A. F. Zdaj pa stopi na noge učitelj, ter začne razsajati in po mizi tolči, kričé: kaj! njega hočete imeti?! in vrh tega še nas poštene kmete začne zmirjati in nam priimke dajati! — V razjasnilo te grde dogodbe izvedite, drage „Novice“, da se prejšnji župan še bolj drži županijskega stola kakor smola prstov, in da zato je najel nemčurskega učitelja, da je prišel volitev zmešat, da bi vsaj sin županov se vsedel na očetov prestol. Al gorjé ubogi soseski! Že stari župan je bil slab predstojnik, računa že 4 leta ni dal, poti so vse zanemarjene! Zato se moramo potegniti za pravico, da dobimo dobrega župana, ne pa krčmarja, ki gleda le na svoj žep. Vas, gospod učitelj, pa očitno vprašamo: od kod imate Vi pravico, ko smo se k volitvi zbrali, nas zmirjati in nam očitati, da smo toliko in toliko dolžni? Ali ne veste, da Vi za nas še ne vinarja plačali niste in ga tudi ne bote. Če

pa hočete vedeti, kdo nas je na tako slabo stanje pripravil, prašajte starega župana in pa samega sebe, ki ste njegov pomagač! Zapomnilo Vas bo ljudstvo za vselej. Pustite občinske stvari pri miru, ter pri bokalu svojo modrost idite kam drugam prodajat, — mi ne maramo za-njo.

En kmet v imenu več družih.

Iz Doba. — Napravili smo tukaj bralno društvo; v nedeljo 20. dne t. m. je bila v lepo okinčani društveni sobani pri Mesarji v Dobu volitev odbora, potem petje in tombola. Vse se je vršilo v najlepšem redu. Živili rodoljubi!

Iz Šentjerneja na Dolenskem 24. aprila. — Letošnja gorka zima nam je naklonila tudi zgodnjo spomlad. Prikazale so se prelube rožice, drevje lepo cvete, oznanjuje in daje upanje obilo sadja v jeseni. Na enkrat so prilezli pa tudi v ogromnem številu hrošči (kebri), ki bodo, ako jih ne vničijo, obilno škode učinili po sadnem drevju in drugih drevesih. Šolarji jih že pridno nabirajo ter v šolo kazat nosijo, koliko so jih vničili. Pa tukaj je dozdej to le še redka prikazen, da metulje in hrošče ljudstvo pokončuje, al mladina se bode že učila, že so se naučili, ter bodo tudi lahko obilo perutnine, kokoši itd. ž njimi krmili, ali pa gnoj napravljali. Za razstavo na Dunaj, mislim, da je že prepozno jih pošiljati. — Tudi trta posebno dobro kaže, ter se že grozdje vidi; al ljudje pravijo, da grozdja, kolikor se ga pred sv. Jurijem vidi, malo v sod pride, da večidel še odpade; — ali je to istina ali ne, ne vem. Videl sem lepo obdelane vinograde posebno v Klosterneuburgu, ki jih je okoli 100 oralov, pa reči moram, da se v naših krajih tudi lepo obdelavajo, posebno izvrstno so obdelani pri g. Jož. Zagorcu na Hribu, ki se sme za izgled vsem staviti. Še skoraj lepše in umetnejše obdeluje pa tukajšnji g. Janez Hrovat, po domače „Cene“, kupčevalec, ki ima tako lepo obdelan vinograd, da bi ga smel vsaki žlahni gospod ogledati; tudi prvi vinorejec baron Babo v Klosterneuburgu bi ga gotovo pohvalil; tako izvrstno je obdelan. Trte so ravno prav visoko držane, ter je vsaka lepo krajšana, da so močne in ne pregoste; skorja jim je čedno ostrgana, prav grubane, dobro okopane, nakoljene, vse v najlepšem redu. Pravil mi je gospodar, da pri obrezovanju in grubanju je sam zraven, pa so res tako mojstersko obdelane, da nisem še lepših videl. V obdelovanju vinogradov so oče Cene res mojster. Čast mu! Tudi nograd grajščine Pleterje, kateri so bili nekdanj gospodariji Cistercijenzarji, ob času cesarja Jožefa razpuščeni, so precej zraven, al zelo so zanemarjeni z drobnimi trtami. Sedaj ima baron Borš imenovano grajščino, ki je prišel iz Pruskega in je začel bolj umetno vse polje in vinograde obdelovati. Velikokrat sem mislil, naj bi to grajščino, ako bi bila na prodaj, kupili za kmetijsko šolo na Dolenskem, kajti tukaj je Dolenski raj. Polje, vinograd, gore in travniki, najlepši kraj, dobra voda izpod Gorjancev, gotovo težko kje je bolj ugoden kraj za tako šolo nego v Pleterjah pri Šentjerneji, kjer je okoli 13 gruntov zemlje vkup. Veliko bi se lahko naučili drugi prebivalci, — al Bogu bodi potoženo! vsaj vidijo tudi zdaj pridne posestnike, ki svoje polje in vinograde dobro obdelavajo, in jih vendar ne posnemajo! Še velikokrat se mu smeja, češ, da preveč „kunšno“ s to ali uno rečjo ravná, ter pravijo, da to ni za kmeta! A tudi to ni prav, da takim posestnikom, ki svojo peščeno njivo ali borni travnik ali vinograd z velikim trudom in velikimi stroški zboljšajo, potem komisija zemljišča v „Mustergrund“ vpiše, da mora več davke plačevati; zato tedaj, da je prst na nje vozil in gnojnico pozimi in zgodaj spomladi po vrtu in travniku razpeljavaj, mora še več davka plačevati! Ne morem

si kaj, da ne bi cenilne komisije posebno v Krškem okraji ne grajal, ki je tu zelo peščena zemljišča silno visoko cenila, da bi kmalu še več davka nego dozdej plačevati morala. — Naj „Novicam“ danes še nekaj povem o nekem zdravniku, ktereга imamo že tri dni v našem središču, ki ljudi dobro žuli — posebno na mošnji. Imenuje se „ranarnik i zubni likar“ Ulivier Sabatino — in je Lah. V nedeljo 20. aprila zjutraj se je s štirimi vrliimi vranci pripeljal v kočiji le-sem, ter začel po laško pridigovati, kdo da je in kaj da zna; njegov tolmač pa, neki Metličan, je po slovenski ljudem laško besedo razkladal blizo tako-le: Gospod pravijo, da „jim manjka jezik“ (menda je hotel reči, da ne zna slovenski), da znajo zobé dreti in vsako bolezen ozdraviti. In vreli so ljudje k kočiji, on pa jim je res zobé zastonj tako hitro iz ust jemal, kakor da bi bili iz repe, brez bolečine. Prijemal je za mrtvaško glavo, ki jo je imel v kočiji med drugimi rečmi razpostavljeno; kazal iz bukev narisane reči, rastline, ude telesa itd. itd. Pride tudi drug, ki ga prosi, naj mu prereže mreno na očesu. Delal je zares ž njim tako, kakor da mu reže mreno, ter ljudem kazal, al pozneje se je slišalo, da ni bilo vse tako; imel je neki v glažku beljak od jajca, ki ga je za belo mreno kazal in s tem ljudi sleparil; oko je ostalo ravno tako, kakor je bilo poprej — in še sreča za človeka, da mu ga ni prerezal. Oznanil je tudi, da v gostilnici bode ljudem za majhen denar dajal zdravila. Na rdečem listu pa je delil med ljudi oklic čudodelnega balzama v magjarskem in hrvaškem jeziku za vsako bolezen. In neumno ljudstvo je vrelo k njemu z največim zaupanjem, staro in mlado, ter kupovalo od njega mazila in pobarvano vodo zeleno, rumeno in rdečo, vsake baže po 1 gold., 1 gld. 50 kr., 2 gold. do 5 in celó 10 goldinarjev. Bog daj norcem pamet! sem si mislil. Zatake sleparije imajo ljudje denar, za druge potrebne reči pa ga ni! Le čuditi se je, da ces. gosposke pustijo tacega pačuha, da sme ljudi goljufati! Na onem rdečem listu stoji sicer zapisano, da je „izpitan od c. k. universiteta u Sieni i opunovlasten od kr. zdravstvene komisije dne 16. ožujka 1870.“ Če Lah imajo take universitete, ki take sleparje za zdravnike potrdijo, potem res ni čuda, da že davno je znana zabavljica, ako prijezdi medicinar na oslu k izpitu na kako Laško univerzitetu, da oba odideta kot — doktorja!

Iz Budanj 26. aprila. Z.k. — Pregovor pravi: „Zima in gospôška ne prizanesete“. — Da, tako je! O Božiču greli smo se pri toplem solncu, a sedaj o Jurijem grejemo se pri topli peči. „Človek obrača, Bog pa obrne“. Mislili smo, da bomo imeli letos prav zgodnjo in milo spomlad, ter da vam pošljemo že prve dni maja naš prvi pridelek — češnje — v Ljubljano. A nestalni april zmedel nam je za letos popolnoma štreno, in šel je naš up po — vodi! Kajti od 17. dne t. m. do sedaj imamo vedno mrzle, deževne dneve. V noči od 24. do 25. aprila pa nam je pobelil nepovabljeni beli gost vse bližnje hribe tako, da bi človek mislil, da se bližamo januarju a ne maju. Pa to ni še vse. Sv. Marka dan medlo je tudi po dolini še vse bolj, kot v sv. Šmonu“. — Bogú se usmili! Bog ti ga vedi, ali smo jo zavozili v druge kraje svetá, kali? Nenavadna letošnja zima, in sedaj sneg v Ipavi — res človeku raznotere misli budí. Pa to naj bi vse bilo! Bog varuj, če se na nagloma vjasni, in če burja, katera precej zdihuje, prehitro vtihne, potem batí nam se je hude, hude slane. — Češnje bi bilo letos pol več od lani, ako srečno k rokam pridejo; marelic pa ne bo kaj od več. Trta jako lepo kaže; toda vse je še v Božjih rokah! Zanesemo pa se, in trdno upamo, da bode mili Oče vse na dobro obrnil, ker spominjamo se pregovora, ki pravi, da

Kranjca Bog nikdar ne zapusti. Da bi le Kranjec tudi njega ne zapustil! Pa še nekaj družega nam lase beli. Neugodno vreme brani nam tudi polje obdelati, za kar je že skrajni čas. Pravijo: „Kakor se obdeluje, tako se prideluje“. Če bo temu tako, potem čaka nas hudi miserere! Storili bomo, kar bo v naši moči, vse drugo prepuščamo Onemu, ki svetu veliko pratiko piše. — Konečno hvala za dober svet v 3. listu letošnjih „Novic“! Dobro je pomagalo. „Svet na prošnji stoji!“ —

Iz Ljubljane. — Že v 3 ali 4 listih „Slov. Nar.“ se razlega veliki boben o centralnem volilnem odboru; predno ni dr. Vošnjak iz Štajerja se preselil v Ljubljano, nikdar ni bilo ne duha ne sluha o takem odboru, čeravno smo volitev v preteklih letih imeli na kupe. Kaj je dr. Vošnjaka v to misel napeljalo, tega ne vemo; to pa vemo, da smo poslednji čas zmirom srečni bili pri naši organizaciji volitev zato, ker smo složni in edini koncentrirali vso svojo moč na svojo deželo, tako pa tudi rodoljubi na Štajarskem, Goriškem, Koroškem in Isterskem na svoje. Zdajci pa „Slov. Nar.“ s privrženci svojimi hoče cepiti glavno moč na 5 kampov, ki naj bi iz Ljubljane ordonance dobivali vsem deželam slovenskim! In pri takem tihotapnem snutji „centralnega odbora“, ki smo ga po vprašanjih, ki so došla dr. Costi in dr. Bleiweisu, pred iz Novega mesta in Kranja zvedeli kakor tukajšnja vabila brali, ponavlja „Narod“ v vseh svojih spiskih „složnost“ in „vzajemnost“. Če kdo misli, da resnico govori „Nar.“, ko trdi, da je bil dr. Costa ali kdo drug kedaj kakemu okraju „oktroiran“ za poslanca, temu so še dandanes na ogled odprta pisma prejšnjih naših volitev, in prepričan se bode, da lažnjive so besede „Narodove“. In ker je „Nar.“ tako silen nasprotnik „oktroiranja“, mar misli, da si bo kdo dal oktroirati „centralni odbor“ od dr. Vošnjaka, ki je v Ljubljani še tako malo znan, da se ni dal staviti za kandidata v mestni zbor, rekši, da Ljubljano premalo pozná, Ljubljana pa njega ne. Ali so pa rodoljubi, zbrani v „Narodovi“ tiskarnici, sklenili „centralni volilni odbor“ ali ne, in ali je „Narod“ upravičen poštenega dopisnika „Vaterl.“ „lažnjivosti, zagrizenosti in hudobnega natolcevanja“ psovati, to naj častiti naši bralci sami sodijo iz pisma, na katero se „Nar.“ sklicuje, da ga je dr. Vošnjak 20. dne t. m. pisal predsedniku „Slovenije“ in v katerem se med drugim nahajajo te-le besede: „Zbor rodoljubov je sklenil, izvoliti odbor, kateri ima z društvom „Slovenija“ v dogovor stopiti zaradi priprave za direktne volitve. Ako je „Slovenija“ pripravljena vzajemno delati, potem naj bi se konstituiral centralni volilni odbor in skupno naprej delal“. Kdor ni doktor Zvičaj, bode na prvi hip priznal, da na besedici „ako“ stoji ves „centralni odbor“. Vkljub temu pa vendar „Narod“ pozneje svetu razgláša: da „je vse ugovarjanje odveč, ker je že spol (?) postavljen in se bode tudi gotovo lotil naloženega mu dela“. Tedaj „sic voleo, sic jubeo“ — povdarja „Narodova“ tiskarnica v razvpiti svoji „složnosti“ in „vzajemnosti“ — vsi drugi pa nimate besede več!! Nasledke tacega „složnega“ in „vzajemnega“ postopanja dobro popisuje „Tages-Presse“ v 114. listu. Naj jo bere, komur drago. Nas pa bo posebno zanimivalo gospode poznati, „Narodovega“ centralnega volilnega odbora. — Jako smešno pa je to, kako kliče „Narod“ celó take časnike v brambo svojega „centralnega“ na pomoč, ki so nasprotnega mnenja. To dokazati smo natisnili dotični članek „Slov. Gosp.“, iz kterega „Narod“ zvičaj pritrditev „centralnega zbora!“ Naj ga bralci celega bero na 140. strani, ne pa le iz njega iztrganih besed. Morebiti bode „Narod“ še celó članek „Politike“ v 115. listu pod naslovom „Einigkeit“ tudi tako na svoj mlin napeljal. „Politik“ govori o navskriž-mislih v Brnu,

Lvovu in Ljubljani. O Ljubljani pravi, da je treba, da veljavni možje vseh slovenskih dežel edini delajo zoper enega nasprotnika, „al samo en volilni odbor ni potreben“, kakor v Pragi ne za Česko in Moravsko. — Mi dozdej nobenega previdnega moža še nismo slišali, ki bi bil zagovarjal novo volilno prikazen. — Odbor „Slovenije“ je volilne priprave že v roke vzel, kakor druga leta, in bo vse storil, kar je v njegovi moči s pripomočjo veljavnih rodoljubov v Ljubljani in na deželi, da bode izid volitev srečen; če ne, bode vsak nepristranec ključ temu našel v zgodovini, kako se je stvaril „centralni odbor“.

— (Iz seje deželnega odbora 25. aprila.) Ker novo realkino poslopje v Gradiši pred začetkom prihodnjega šolskega leta menda ne bo popolnoma gotovo, je deželni odbor mestnemu magistratu pritrdil, da se najemna pogodba zaradi sedanjih realkinih prostorov v Mahrovi hiši že zdaj ne razveže, in ker deželni odbor želi od vodstva hranilnice natančnejše pogoje, pod katerimi bi prepuštila hranilnica potrebne prostore za realko, zato se bode ta zadeva v porazumljeni z magistratom obravnavala. — Dogovoru Kranjske in Koroške deželne vlade, da prevzamete vsaka polovico stroškov za vojaške straže na Kranjsko-Koroški deželni meji zaradi živinske kuge, je deželni odbor pritrdil. — Ker je postavna doba sedanjega županstva Spodnje-Logaške že potekla, je deželni odbor na prošnjo mnogih občincev iz Spodnjega Logatca sklenil, da se ima voliti novi občinski odbor. — Na odgovor nemškega gledališnega društva, da tudi za prihodnjo gledališčno sezono plača toliko k subvenciji za nemško gledališče, kolikor je plačalo za minulo sezono, se je bivšemu vodji J. M. Kocki-u odpisalo, naj kmalu odgovori, ali prevzame nemško gledališče pod pogoji zadnje sezone ali ne.

— V pondeljek je c. kr. deželni predsednik grof Auersperg slovesno izročil častne rede c. kr. vladnemu svetniku dr. Schöppel-nu in mestnemu županu K. Dežmanu.

— (Družba za stavbe ali zidanje na Kranjskem) se je ustanovila. „Novice“ vesele pozdravljajo to novo družbo, ker vidijo v njej pomočnico, da v Ljubljani pa tudi po deželi se bodo zidale nove hiše ali prenarejale stare, zidale šole, farovži, cerkve in druga poslopja lože kakor dozdej, kajti marsikdo bi bil rad kaj zidal, al na enkrat ni zmogel kapitala za to, ta družba pa — imenujemo jo na kratko po domače „zidarska družba“ — bo mu zidala proti temu, da v obrokih (brištih) poplača zidanje.

Dandanes se čedalje bolj sprevidi to, da združena moč veliko več zmore, kakor posamezen človek. Zato stopajo denarni možje, obrtniki in posestniki skupaj in snujejo društva. In tako se je po izgledu družih dežel tudi za Kranjsko deželo osnovala zidarska družba, ki nam je tem bolj živa potreba, ker vsak Ljubljančan vé, kako zeló nam pomanjkuje stanovanj, a nikogar ni, da bi se upal zidati. Cesarska fabrika cigár, na priliko, bo kmalu dodelana, ki bode potrebovala za 4000 svojih delavk in delalcev stanovanja, pa kam ž njimi? In družih tacihi potreb je še več, o kterih bomo drugi pot govorili. Z današnjim člankom smo hiteli le svojim bralcem naznaniti začetek te nove družbe in jim povedati, da je svoje delovanje že začela s tem, da je kupila Maličovo hišo in obširne za zidanje pripravne prostore, ki spadajo k tej hiši, — da je kupila Klemenčičovo senožet za zidanje, — da se pogaja za pridobitev potrebnega materijala, — da si je iz Dunaja pridobila enega najizvrstnejših arhitektov itd. Želeči jej tedaj vrlo dober napredek, pozdravljamo njen začetek le s to željo: naj bi ona našim domačim pridnim rokam naklonila

obilo zaslužka in živeti dala našim obrtnikom in rokodelcem, da se jej ne bode moglo očitati, da domačim jemlje kruh in ga daje samo tujcem. V tem zaupanju bodo „Novice“ rade podpirale to novo podvzetje, katero more koristno biti naši deželi na več strani, kakor njen „prospekt“ kaže, o katerem več bomo govorili drugi pot. —

— (Mestno posojilo) z 1½ milijona je potrjeno od Njegovega veličanstva cesarja.

— Ono nenadno poročilo iz Dunaja preteklega tedna, da je nov škof Ljubljanski že imenovan, se je skazalo tako neresnično, kakor desetero prejšnjih poročil. Največ glasov gré zdaj na to, da gosp. knezoškof Vidmar še ostanejo.

— Da, Bog vedi, kaj je banka „Slovenija“ v Ljubljani pregrešila, da jej cesarski uradniki ne smejo več upravni svetovalci (Verwaltungsräthe) biti in da morajo izstopiti c. k. profesor Dr. Valenta v Ljubljani, c. k. okrajni zdravnik Dr. Kočevar v Celji, c. k. okrajni sodnik in deželni odbornik Herman v Gradcu in drugi, so „Pressi in drugim časnikom te vrste nagloma telegrafirali njihovi dopisniki! In vendar ta ukaz minister-ski ni samo došel banki „Sloveniji“ v Ljubljano, ampak gotovo tudi drugim, ker se opira na neki ukaz od leta 1859., ki pa je dozdej med akti tako mirno spal, da so vkljub temu ukazu celo nekateri ministri bili „Verwaltungsräthe“. — Ker se bode po takem vsled sklepa upravnega sveta banke „Slovenije“ v kratkem sklical izredni zbor delničarjev zaradi volitev novih upravnih svetovalcev, zato želijo nekateri lastniki bankinih delnic, katerim je blagor in napredovanje te banke zares pri srcu, da bi se domoljubni delničarji kmalu porazumeli o močéh, ki naj bi se na mesto izstopivših v gospodarstvo banke volili. Kdor k tej važni volitvi osebno ne more priti, pa vendar hoče tudi svoj glas oddati, naj naznani to in svoje delnice pošlje v roke podpredsednika banke gosp. dr. Coste.

Več Ljubljanskih delničarjev banke „Slovenije“.

— V velikem strahu smo bili zaradi škode po snegu in mrazu zadnje 4 dni. Vendar, hvala Bogu, o posebno veliki škodi nismo slišali nikodar; tudi močvirje ni nič trpelo.

— Od goveje kuge ni ne na Kranjskem ne na Koroškem bilo poslednje dni nič slišati; hudo pa je začela se sopet na Hrvaškem zaradi velike nemarnosti ondi; po „Obzoru“ je poleg Samobora samo v blevu g. Kieřacha ckuženih 108 goved najlepšega plemena, pri knezu Turn Taxisu 48 krasnih volov itd.

— (Gledališčini predstavi) na korist gosp. Nolliju in pa gosp. Schmidu in gospej Odijevi ste bile obilo obiskane v znamenje, da občinstvo ceni njihovo delovanje na odru slovenskem, prav posebno slavljen pa je bil gosp. Nollu in to po pravici, kajti on je duša narodnemu gledališču.

— (Slovenske predstave) bodo v vsem še tri. V saboto 3. maja na korist gospodičin Podkrajškove in Rossove, v nedeljo 4. maja na korist gospodičine Jamnihove in gosp. Kajzela in v nedeljo 11. maja zadnja na korist g. Kocelja. Nadejamo se da bode slovensko občinstvo z obilnim obiskom prignavalo večletne zasluge beneficijantov za slovensko gledališče.

— Gospod Anton baron Zojs je zelo nevarno zbolel. Mili Bog daj! da se zopet ozdravi preblagi rodoljub naš.

Opomin gospodom županom zaradi naznanil sejmov.

Sejmi se mnogokrat predstavljajo, pomnožijo ali kakorkoli predrugačijo; občna korist je pa, da se kar najbolj mogoče po širokem svetu razglasijo. To se pa ne more nikakor bolje zgoditi kakor po „Pratiki“. — Opominjo in naprosijo se toraj županije Kranjske iz vseh slovenskih pokrajin, naj sejme, kar jih še ni v „Pratiki“, ali ki so morebiti napačno stavljeni, blagovoljno naznani po frankiranih pismih Jožef Blaznikovi tiskarni v Ljubljani vsaj do srede maja meseca. Vse to se potem brezplačno razglasi.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Sklep državnega zbora in pa imenovanje Poljaka Ziemalkovskega za ministra brez listnice ste bile najvažnejši dogodbi preteklega tedna. — Presvitli cesar sam je z ogovorom sklenil državni zbor, ki je bil zadnji te vrste, ker po direktnih volitvah ima dobiti drug obraz. Po ustanovnem običaji veje v prestolnem govoru popolni duh sedanjega ministerstva, katero vse, kar je naredilo, in posebno predrugačenje volitev v državni zbor, tako lepo in sijajno vidi, da se je res čuditi optimizmu ministerskemu. Kako slabo pa jo je ministerstvo zadelo z imenovanjem dr. Ziemalkovskega za ministra, to se lahko vidi v vseh samostojnih časnikih Galiških. Zaradi velikega izdajstva zoper Avstrijo v mladih letih na smrt obsojen pa pomiloščen, leta 1863. sopet za 3 leta v ječo obsojen, je zdaj s posebno pomočjo grofa Andrassy-a za ministra izvoljen. Na duhu in telesu ves potr nima nebene veljave v deželi in ker je najhuji protivnik Gališkim Rusinom, ga oni strupeno sovražijo. Tako popisani mož pač ne bo ministerstvu koristil v Galiciji!

— Kakih 150 najbolj zagrizenih Nemcev se je te dni zbralo na Dunaji v posvet zaradi postopanja pri novih volitvah in o novem državnem zboru. Vsi zamaknjeni so bili v veliko Nemčijo, in med drugim sklenili nemški centralni volilni odbor za vse dežele Cislajtanske s podružnicami v posamesnih deželah. „Avstrija mora nemška biti!“ — to je geslo teh ljudi, ki tirajo našo državo v propad!

— Velika razstava Dunajska se je začela z uporom vseh fijakerjev (voznikov z kočijami) v mestu. Zavoljo prenizke tarife za vožnjo so se spuntali vsi tako, da od 3000 kočij predvčeranjim nobene ni bilo nikjer. Kaj bode konec tega upora, se danes še ne vé.

Žitna cena

v Ljubljani 26. aprila 1873.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 80. — banaške 7 fl. 10. — turšice 3 fl. 30. — soršice 4 fl. 20. — rži 4 fl. 15. — ječmena 2 fl. 90. — prosa 3 fl. —. — ajde 3 fl. 60. — ovsa 1 fl. 80. — Krompir 1 fl. 80.

Kursi na Dunaji 28. aprila.

5% metaliki 70 fl. 40 kr. Ažijo srebra 107 fl. 8 kr.
Narodno posojilo 73 fl. — kr. Napoleondori 8 fl. 70 kr.

Loterijne srečke:

V Trstu 26. aprila 1873: 30. 8. 61. 19. 44.
Prihodnje srečkanje v Trstu 10. maja.